

יבמות קיג

עניין: יותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא

מהר"ל דרך חיים פ"ד מ"א

ועוד יש לך לדעת כי החכמה היא נבדלת מן האדם שהוא הנושא לחכמה, ודבר זה בארנו כמה פעמים כי החכמה באדם שהוא בעל גוף נבדלת ממנו, ושם חכם בא על האדם מצד עצמו ולפיכך אין ראוי שיקרא האדם חכם בשביל החכמה שבו כי מה ענין האדם שהוא בעל גוף אל החכמה, רק מפני שהיה משתוקק לקבל החכמה, וכאשר החכמה היא אל האדם בענין זה מתעצם הנושא שהוא אדם המקבל עם החכמה שמקבל, כמו שמתעצם החומר שהוא הנושא עם הצורה שמקבל, אבל אם לא היה משתוקק הנושא שהוא החומר אל קבלת הצורה הזאת כאלו אין כאן קבלת צורה לגמרי וצריך שיהיה כאן השתוקקות לקבלת הצורה. והוא שרמז השתוקקות החומר אל הצורה בכתוב (בראשית ג') ואל אישך תשוקתך, ובדברי חכמים יודעי החכמה יותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא (יבמות קי"ג, א'), וכל זה כי השתוקקות החומר לקבלת הצורה להתעצם בו וזה שאמר כאן איזה חכם הלומד מכל אדם, שכאשר היה לו השתוקקות החכמה אז ראוי שיקרא בשם חכם שבא על האדם מצד עצמו.

רבי יוסף ענגיל – ציונים לתורה כלל לט (דף נט):

ונראה להבין כ"ז צדדא מחתא וזה דהנה יש חילוק ביציר' בין האיש להאשה דיצירת האיש היא עלנויית משא"כ יצירת האשה דנאמר ביצירתה לא עוב היות האדם לבדו אעשה לו עור כנגדו א"כ הרי כל יצירת האשה רק עבור החיבור עם האיש ומוכן כי כענין יצירת הדבר כך הוא ענין הוייתו תמיד וע"כ נמלא כי יש חילוק תמיד בין הויית האיש להויית האשה כי האיש לו הוי' לעלמו מלד עלמו ומשא"כ האשה כל הוייתה רק לחיבור עם האיש ומשא"כ מלד עלמה אין לה הוי' כלל דכל הוי' שלה רק מפאת ענין החיבור אם צהייתה נשואה ומחזרת בפועל ואם צהייתה פנוי' מפאת היות צה ראיות אל החיבור ומשא"כ מלד עלמה לולי ענין החיבור אין לה הוי' כלל: